

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Αθήνα, 03-07-2020

Αριθ. Πρωτ. : 69786 - 03-07-2020

ΕΥΚΕ:1038

Ταχ. Δ/ση : Νίκης 10, Σύνταγμα
Ταχ. Κώδικας : 105 63, Αθήνα
Πληροφορίες : Δ. Ζαχαλίδου
Τηλέφωνο : 210 3742079
Fax : 210 3742063
Email : dzaralidou@mnec.gr

Προς : Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Ε.Π. Περιφέρειας Ηπείρου
Πλατεία Πύρρου 1
Διοικητήριο
ΤΚ 45221 Ιωάννινα
evipapan@mou.gr
nmpaltogiannis@mou.gr
ktziallas@mou.gr

ΘΕΜΑ: «Αποστολή σχολίων επί της συνοπτικής περιγραφής των υποβληθεισών προτάσεων της πρόσκλησης με τίτλο "Παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην ενεργειακή αποδοτικότητα των αστικών μεταφορών και κέντρων" στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ηπειρος 2014-2020"»

ΣΧΕΤ: Το με Α.Π. 1536/1-7-2020 έγγραφο της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Ηπείρου (Α.Π. εισ. ΕΥΚΕ 1038/1-7-2020) με τον συνημμένο πίνακα των υποβληθεισών προτάσεων.

Σε συνέχεια του ως άνω εγγράφου σας «Γνωμοδότηση επί των προτάσεων της πρόσκλησης με τίτλο "Παρεμβάσεις που συμβάλλουν στην ενεργειακή αποδοτικότητα των αστικών μεταφορών και κέντρων" στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ηπειρος 2014-2020"», για τις οποίες ζητείται η άποψη της Υπηρεσίας μας, αναφορικά με την υπαγωγή ή μη στο καθεστώς των Κρατικών Ενισχύσεων των εν λόγω προτάσεων και λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σημειώνονται τα ακόλουθα:

1. Οι 11 προτάσεις, οι οποίες έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία μας υπό μορφή πίνακα με συνοπτική περιγραφή του φυσικού αντικειμένου τους καθώς και της τεκμηρίωσης για την κρατική ενίσχυση, αφορούν στα εξής:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

- 1) Αντικατάσταση οχημάτων Δήμου Ιωαννιτών με νέα ενεργειακά αποδοτικά και χαμηλών εκπομπών οχήματα Π/Υ 999.892,00 €
- 2) Προμήθεια οχημάτων Δήμου Πρέβεζας Π/Υ 1.000.680,00 €
- 3) Έργο υλοποίησης κυκλοφοριακών παρεμβάσεων στον οικισμό της Ανέζας Δήμου Αρταίων Π/Υ 1.865.000,00 €
- 4) Εγκατάσταση φωτιστικών led στην πόλη της Άρτας Π/Υ 1.523.000,00 €
- 5) Ολοκληρωμένη παρέμβαση στην υποδομή των φωτεινών σηματοδοτών του Δήμου Ιωαννιτών Π/Υ 780.000,00 €
- 6) Αντικατάσταση οχημάτων δήμου Ηγουμενίτσας Π/Υ 999.998,00 €
- 7) Προμήθεια δημοτικών ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων Δήμου Αρταίων Π/Υ 985.800,00€
- 8) Δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών σύνδεσης αρχαιολογικών χώρων στην πόλη της Άρτας Π/Υ 6.029.145,60 €
- 9) Ενεργειακή αναβάθμιση κεντρικού αντλιοστασίου πηγών Κρύας (ΔΕΥΑ Ιωαννιτών) Π/Υ 1.026.000,00 €
- 10) Προμήθεια ενεργειακά αποδοτικού οχήματος για τις ανάγκες της ΔΕΥΑ Άρτας Π/Υ 420.000,00 €
- 11) Κατασκευή ισόπεδων κυκλικών κόμβων του Δήμου Ιωαννιτών Π/Υ 2.430.000,00 €

2. Αναφορικά με τις προτάσεις

- 4) Εγκατάσταση φωτιστικών led στην πόλη της Άρτας,
  - 5) Ολοκληρωμένη παρέμβαση στην υποδομή των φωτεινών σηματοδοτών του Δήμου Ιωαννιτών,
  - 10) Προμήθεια ενεργειακά αποδοτικού οχήματος για τις ανάγκες της ΔΕΥΑ Άρτας,
  - 11) Κατασκευή ισόπεδων κυκλικών κόμβων του Δήμου Ιωαννιτών,
- σημειώνεται ότι **εφόσον ισχύει πλήρως και επακριβώς το περιγραφόμενο φυσικό αντικείμενό τους**, δεν προκύπτουν εν πρώτοις ζητήματα κρατικών ενισχύσεων και μπορείτε να προχωρήσετε στην υλοποίηση τους υπό το πρίσμα των κρατικών ενισχύσεων.

3. Όσον αφορά στις προτάσεις

- 3) Έργο υλοποίησης κυκλοφοριακών παρεμβάσεων στον οικισμό της Ανέζας Δήμου Αρταίων και
  - 8) Δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών σύνδεσης αρχαιολογικών χώρων στην πόλη της Άρτας
- δεν προκύπτει με σαφήνεια από το περιγραφόμενο φυσικό αντικείμενό τους αν τα προς υλοποίηση έργα ενέχουν κρατικές ενισχύσεις.**

Ειδικότερα:

Στη με αριθμό (3) πρόταση για το έργο υλοποίησης κυκλοφοριακών παρεμβάσεων στον οικισμό της Ανέζας Δήμου Αρταίων, αναφέρεται και η δημιουργία θέσεων στάθμευσης, χωρίς να διευκρινίζεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών των θέσεων, δηλαδή αν υπάγονται στο Δήμο ή σε ιδιώτη καθώς και η τυχόν εκμετάλλευσή τους, η οποία κατά περίπτωση μπορεί να αποφέρει έσοδα και να αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Στη με αριθμό (8) πρόταση για τη δημιουργία πολιτιστικών διαδρομών σύνδεσης αρχαιολογικών χώρων στην πόλη της Άρτας, το υποέργο 2 αφορά στην προμήθεια αυτόματων σταθμών ενοικίασης ποδηλάτων, χωρίς να διευκρινίζεται το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών των σταθμών, δηλαδή αν υπάγονται στο Δήμο ή σε ιδιώτη καθώς και η τυχόν εκμετάλλευσή τους, η οποία κατά περίπτωση μπορεί να αποφέρει έσοδα και να αποτελεί οικονομική δραστηριότητα.

Και στις δύο ανωτέρω αδιευκρίνιστες περιπτώσεις, για τις οποίες εικάζεται ότι η υποδομή και η προμήθεια χρησιμοποιούνται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, τότε ανακύπτει ότι η δημόσια χρηματοδότησή τους ενδεχομένως να ενέχει κρατικές ενισχύσεις.

Ως εκ τούτου συστήνεται όπως, **στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων σας, αποσαφηνίσετε το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τον τρόπο ανάπτυξης και εκμετάλλευσης των έργων και στις δύο περιπτώσεις** προς πλήρη αποσαφήνιση του θέματος και να μας αποστείλετε τη σχετική πληροφόρηση μαζί με τα ΤΔΠ προς εξέταση.

4. Αναφορικά με τις προτάσεις

- 1) Αντικατάσταση οχημάτων Δήμου Ιωαννιτών με νέα ενεργειακά αποδοτικά και χαμηλών εκπομπών οχήματα,
  - 2) Προμήθεια οχημάτων Δήμου Πρέβεζας,
  - 6) Αντικατάσταση οχημάτων δήμου Ηγουμενίτσας,
  - 7) Προμήθεια δημοτικών ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων Δήμου Αρταίων,
  - 9) Ενεργειακή αναβάθμιση κεντρικού αντλιοστασίου πηγών Κρύας (ΔΕΥΑ Ιωαννιτών),
- δύνανται να εξετασθούν, λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε ως πράξεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, είτε ως πράξεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο με Α.Π. 19081/ΕΥΣ 2887/30.04.2013 έγγραφο της ΕΥΣ με θέμα «Αντιμετώπιση Σχεδίων Διαχείρισης Απορριμμάτων σε θέματα Ανταγωνισμού» προβλέπεται ότι «*Τα έργα μικρής κλίμακας που υλοποιούνται από τον Δήμο και αφορούν αποκλειστικά στην αγορά εξοπλισμού για τη συλλογή αποβλήτων χωρίς περαιτέρω οικονομική εκμετάλλευσή τους αντιμετωπίζονται ως μη κρατική ενίσχυση*». Ωστόσο πρέπει να διερευνηθεί εάν πρόκειται τα έργα αυτά να είναι

μέρος ενός ευρύτερου σχεδιασμού (και μπορεί να εκληφθούν ως κατάτμηση) ή υλοποιούνται μεμονωμένα και αυθύπαρκτα.

Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι από τα παραπάνω αναφερόμενα πέντε (5) έργα (εφόσον αποδειχτούν ότι συνιστούν κρατικές ενισχύσεις) κάποια δύναται να υλοποιηθούν με τους κανόνες που διέπουν το άρθρο 106 της ΣΛΕΕ (δέσμη κανόνων ΥΓΟΣ) και άλλα να υλοποιηθούν ως κρατική ενίσχυση με τους κανόνες που διέπουν το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ (ΓΑΚ 651/2014, De Minimis 1407/2013).

Όπως επισημάνθηκε και στη με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ υπενθυμίζεται ότι:

- Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην με Α.Π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020», μετά την υποβολή των μεμονωμένων προτάσεων στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων, κάθε πρόταση πρέπει να εξετάζεται διακριτά αναφορικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και την τήρηση των κανόνων του ανταγωνισμού.
- Για την αξιολόγηση της πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας της εκάστοτε πράξης με τους κανόνες του ανταγωνισμού και των κρατικών ενισχύσεων, είναι αναγκαίο να συμπληρώνονται οι λίστες ελέγχου περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 115150/ΕΥΚΕ4023/2.11.2016 επιστολή του ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, καθώς και οι λίστες ελέγχου των γενικών και ειδικών όρων εφαρμογής του ΓΑΚ που έχουν κοινοποιηθεί με την με Α.Π. 33004/ΕΥΚΕ1321/24.03.2016 επιστολή της ΕΥΚΕ, αντίγραφα των οποίων πρέπει να τηρούνται στο φάκελο της πράξης.

Κατά ακολουθία των ανωτέρω και **προς εξέταση των κάτωθι προτάσεων περί υπαγωγής τους ή μη στο καθεστώς των κρατικών ενισχύσεων**

- 1) Αντικατάσταση οχημάτων Δήμου Ιωαννιτών με νέα ενεργειακά αποδοτικά και χαμηλών εκπομπών οχήματα,
  - 2) Προμήθεια οχημάτων Δήμου Πρέβεζας,
  - 6) Αντικατάσταση οχημάτων δήμου Ηγουμενίτσας,
  - 7) Προμήθεια δημοτικών ενεργειακά αποδοτικών οχημάτων Δήμου Αρταίων,
  - 9) Ενεργειακή αναβάθμιση κεντρικού αντλιοστασίου πηγών Κρύας (ΔΕΥΑ Ιωαννιτών),
- παρακαλείσθε **όπως μας αποστείλετε τα υποβληθέντα στην Υπηρεσία σας Τεχνικά Δελτία Πράξης καθώς και τις σχετικές εκθέσεις αξιολόγησης.**

5. Εν κατακλείδι επισημαίνεται ότι μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης των υπό εξέταση προτάσεων και εφόσον προσδιοριστεί το κατάλληλο πλαίσιο κανόνων κρατικών ενισχύσεων στο οποίο εμπίπτουν (π.χ. Κανονισμός De Minimis, ενίσχυση συμβατή βάσει Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού, πράξη που δεν ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης δυνάμει Notion of

Aid, ΥΓΟΣ κλπ.) πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να διασφαλισθεί η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που προκύπτουν από το σχετικό θεσμικό πλαίσιο.

Σημειώνεται ότι η τήρηση των όρων και προϋποθέσεων πρέπει να έχει ελεγχθεί τόσο κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, όσο και να ελέγχεται κατά την παρακολούθηση της υλοποίησης των έργων.

Εν αναμονή των ενεργειών σας, παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνιση καθώς και περαιτέρω συνεργασία.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

Κ.Α.Α.
ΑΛΒΕΡΤΗ ΦΩΤΕΙΝΗ

Η Προϊσταμένη της ΕΥΚΕ

Ζωή Γεωργοπούλου

Εσωτερική Διανομή (Ηλεκτρονικά):

- Γραφείο Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένου ΕΑΣ
- Ε.Υ.Κ.Ε.